

MONTESSORI BEEBI

LAPSEVANEMA TEEJUHT OMA BEEBI KASVATAMISEKS
ARMASTUSE, AUSTUSE JA MÕISTMISEGA

SIMONE DAVIES JA **JUNNIFA UZODIKE**

INGLISE KEELEST TÖLKINUD RUTH MARIA ROOSI-OTT

Originaali tiitel:

Simone Davies, Junnifa Uzodike

The Montessori Baby. A Parent's Guide to Nurturing Your Baby with Love,
Respect and Understanding

Workman Publishing, New York, 2021

Eestikeelne tõlge © Ruth Maria Roosi-Ott ja AS Tänapäev, 2021

Toimetanud Karolin Kaivoja

Küljendanud Siiri Timmerman

Copyright © Jacaranda Tree Montessori and Junnifa Uzodike

Illustratsioonid © Sanny van Loon, 2021

Trükitud AS Printon trükikojas

ISBN 978-9949-85-999-3

www.tnp.ee

*Igale beebile –
juhatatagu sind nii, et saaksid arendada
oma ainukordset potentsiaali. Sa oled kingitus.
Simone*

*Mu Montessori beebidele Solule, Metule ja Biendule:
tänan teid, et olete mind päevast päeva õpetanud ja inspireerinud.
Olete mu suurim õnnistus.
Junnifa*

SISUKORD

1. PEATÜKK

SISSEJUHATUS

- 02 On aeg muuta oma nägemust beebidest
- 03 Meie Montessori lood
- 05 Miks me armastame beebisid
- 06 Mida on vaja beebide kohta teada
- 08 Kuidas seda raamatut lugeda
- 10 Mida beebid meile tegelikult öelda tahavad

2. PEATÜKK

MONTESSORI PÕHIMÕTTED BEEBIDELE

- 12 Misasja? Montessori haridus beebidele?
- 13 Montessori pedagoogika lühiajalugu
- 14 Mis on Montessori?
- 15 Mõned olulised Montessori põhimõtted
  - 15 Vastuvõtlik meel
  - 16 Soodumused
  - 18 Tundlikkusperioodid
  - 20 Lapsevaatlus
  - 24 Ettevalmistatud keskkond

3. PEATÜKK

EOSTAMISEST ESIMISE KUUE

ELUNÄDALANI

- 28 Eostamine: lapse esimese keskkonna ettevalmistamine
- 29 Raseduse ajal: beebi esimene keskkond
- 36 Sünd
- 41 Sümbioos: esimesed kuus kuni kaheksa nädalat beebiga
  - 44 Kogemine puudutuse kaudu
  - 45 Kogemine kuulmise kaudu
  - 45 Kogemine nägemise kaudu
- 47 Vastsündinute eestkõneleja: intervjuu Karin Slabaugh'ga

4. PEATÜKK

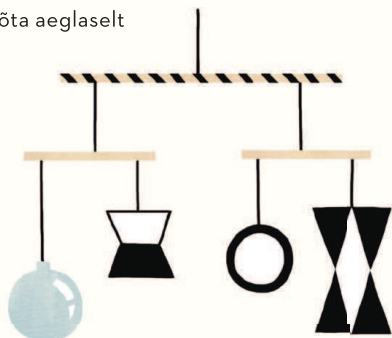
KODU KUJUNDAMINE

- 52 Montessori stiilis alade sisseseadmine
- 52 Beebid ei vaja kuigi palju
  - 53 Näpunäiteid kodu kujundamiseks
- 54 Loo jah-alasid
- 56 Vaatle, hoiusta, vaheta
- 57 Tuba toa kaupa
- 64 Põrandavoodiga seotud küsimused
- 66 Soovitusi keerukateks olukordadeks
  - 66 Vanemad õed-vennad
  - 67 Väike kodu
  - 67 Pudi-padist loobumine
- 68 Mis saab edasi: kodu ettevalmistamine väikelapse jaoks
- 70 Montessori stiilis kodukujundusest saadav kasu
- 74 Montessori kodu beebi perspektiivist (autor: Zach, 1 a 4 k)
- 77 Ringkäik kodus

5. PEATÜKK

MONTESSORI BEEBI KASVATAMINE

- 84 Usaldus
- 85 Vastuvõtt
- 86 Austus
- 90 Leebete ja kindlate piiride seadmine
- 93 Keskendumise soodustamine
- 95 Liikumisvabadus
- 96 Turvaline kiindumussuhe
- 98 Kui tita nutab
- 99 Ole lapse teejuht
- 101 Lapse maailmanägemuse raamistamine
- 102 Kuidas beebiga sidet luua
- 103 Võta aeglaselt

6. PEATÜKK

MONTESSORI TEGEVUSED BEEBIDELE

OSA I

SISSEJUHATUS TEGEVUSTESSE

- 106 Kuidas beebi arengut toetada
  - 110 Vanema ülesanne on luua keskkond, mitte lõbustada
  - 112 Kuidas aidata, kui beebi on hädas
- 113 Mida veel beebi tegevuste osas silmas pidada

OSA II

KEELETEGEVUSED

- 117 0–3 kuud
- 121 3–6 kuud
- 123 6–9 kuud
- 123 9–12 kuud
- 124 12+ kuud
- 125 Keelearengu verstepostid esimesel eluaastal
- 127 Kakskeelsus

OSA III

MOTOORSED TEGEVUSED

- 131 0–3 kuud
- 132 Haaramine ja motoorne areng
- 139 3–6 kuud
- 144 6–9 kuud
- 149 9–12 kuud
- 151 Üldmootorika areng

OSA IV

MUUD TEGEVUSED

- 156 Muusika
- 157 Õues
- 158 Liikumine esimesel eluaastal

7. PEATÜKK

TEOORIA RAKENDAMINE

OSA I

IGAPÄEVANE ELU

- 164 Päevarütm
- 165 Rituaalid
- 166 Söömine
- 177 Magamine

OSA II

BEEBIHOOLDUS

- 189 Riietus
- 190 Mähkmed
- 192 Vannitamine
- 193 Autosõit
- 194 Lapsekandmine
- 194 Hammaste tulek
- 195 Luti kasutamine
- 196 Jagamine
- 196 Koolikud ja toidu tagasiheide
- 197 Ekraaniaeg

OSA III

LEVINUD KÜSIMUSED

- 198 Löömine/viskamine/hammustamine/
lökkamine
- 201 Kui tita klammerdub / eraldumisärevus
- 202 Asjade katsumine ja suhu panemine
- 203 Igapäevatoimingutega hakkama saamine
- 204 Montessori väikese eelarve puhul

OSA IV

MUUD OLUKORRAD

- 205 Õed-vennad
- 208 Kaksikud
- 209 Enneaegsed beebid
- 209 Kasuvanemaks olemine
- 210 Füüsilised puuded või neuroloogilised eripärad

8. PEATÜKK

TÄISKASVANU ETTEVALMISTUS

- 214 Täiskasvanu tähtsus
- 215 Iseenda ettevalmistamine
  - 215 Intellektuaalne valmistumine
  - 216 Füüsiline valmistumine
  - 217 Emotsionaalne ja spirituaalne valmistumine
  - 218 Eneseusaldus ja andustus
- 220 49 viisi rahulikuks jäämiseks
- 222 Endast parima andmine

9. PEATÜKK

KOOSTÖÖ

- 224 Me ei kõnni üksi
- 227 Üksikvanemlus või jagatud vanemlus
- 228 Ühele meelele jõudmine
- 233 Millist lastehoidu või hoidjat valida
- 235 Lapsega hüvasti jätmine
- 236 Märkusi külalistele beebilt

10. PEATÜKK

MIS EDASI SAAB?

- 240 Väikelapseiga
- 242 Edasised aastad
- 244 Neli arengujärku
- 246 Teekond rahuni

247 BOONUS

LISAD

- 256 Verstapostid ja ettevalmistused kuude kaupa
- 262 Beebile pakutavad tegevused
- 271 Kaasasündinud refleksid
- 272 Lisalugemist

VEEBIMATERJALID

ADDRESSILT WORKMAN.COM/ MONTESSORI LEIAD JÄRGMISED MATERJALID.

Junnifa vaatluspäevik Solu sünnist kuni 15. elunädalani

Psühhomotoorse arengu ajajooned

Kuidas valmistada *topponcino*'t

Kuidas valmistada Montessori õhkarusselle

Kuidas valmistada puslepalli

Kuidas valmistada pulga otsa ajamise alust koos
rõngastega

Kuidas valmistada kõristeid

Kuidas valmistada eseme jäävuse karp

Kuidas valmistada pallirada

SISSEJUHATUS

1

- 02 On aeg muuta oma nägemust beebidest
- 03 Meie Montessori lood
- 05 Miks me armastame beebisid
- 06 Mida on vaja beebide kohta teada
- 08 Kuidas seda raamatut lugeda
- 10 Mida beebid meile tegelikult öelda tahavad

ON AEG MUUTA OMA NÄGEMUST BEEBIDEST

Pikka aega uskusid inimesed, et beebid ei ole võimelised nende ümber toimuvat mõistma, et titad ei suuda “suurt midagi teha”. “Nad lihtsalt söövad ja magavad ja nutavad palju,” ütlesid inimesed. Beebisid koheldi kui midagi habrast. Öeldi, et nad on vaja kinni mässida, et neid kaitsta.

Siis aga selgus, et titad õpivad esimestel elukuudel tegelikult väga palju, ja neid hakati seejärel liialt kasvatama. Neid utsitati õppima kiiremini ja varem. Vanemad võrdlesid oma beebit teiste beebidega, kartes, et nende laps ei arene piisavalt kiiresti.

Öeldi, et oma lapse jaoks peab ostma kõige paremaid vidinaid: parimaid arendavaid mänguasju ja rõivaid kogu nende keha katmiseks, magamiseks tugipadja, ning vahendi, mis lapse kiiremini istuma aitaks. Lisaks on tarvis hälli, mis ta magama kiigutaks, igat sorti monitore ning mobiilirakendusi kõige jälgimiseks.

Lõpetagem see!

Tõstame tähelepanu keskpunkti hoopis selle uue elu, kelle oleme siia ilma toonud. Vaatame oma beebit, et näha tema vajadusi, seda, mida ta soovib õppida, ja kuidas saaksime teda teadlikumal aeglasemal moel toetada.

Mis oleks, kui hoolitseksime beebi eest austavalt ja õpiksime enne toimingute juurde asumist temalt luba küsima?

Mis oleks, kui esmalt vaatleksime last, mitte ei kiirustaks olukorda lahendama?

Mis oleks, kui näeksime titat tugeva ja võimekana, teda ümbritsevat maailma uurimas nagu maadeavastaja, kes näeb kõike esimest korda?

Mis oleks, kui mõistaksime, et beebid omandavad oma meelte kaudu kõike juba sünnist saati (isegi üsast saati)?

Mis oleks, kui mähkmevahetus, toitmine ja uneaeg ei oleks mitte kähku ära tehtavad kohustused, vaid võimalus lapsega ühenduses olla?

Mis oleks, kui võtaksime isegi vastündinud beebiga aega keele ja vestlemise jaoks?

Mis oleks, kui annaksime beebile aega lihtsal matil lebada, et ta saaks end sirutada ja oma keha tundma õppida?

Mis oleks, kui me ei sätiks last asenditesse, milleks ta veel valmis pole – näiteks püstiselt istuma või kätest hoides kõndima, kui nende lihased veel piisavalt tugevad pole?

Mis oleks, kui mõistaksime, et beebil on teatud pidepunktid – ta enda käed, meie hääl, toitmiskohad, päevarütm –, mis aitavad tal olukorrast ülevaadet saada?

Mis oleks, kui laseksime lahti kõigest, mida peaksime kellegi sõnutsi ostma, ja pakuksime selle asemel lapsele lihtsat ja ilusat keskkonda?

Mis oleks, kui õpiksime nägema, et iga laps on ainukordne hing ja et meie oleme nende teejuhiks siin planeedil, et aidata neil kasvada iseenda parimaks versiooniks neid survestamata, aga ka üksindustunnet tekitamata?

Mis oleks, kui pikutaksime metsas, rannal, pargis ja mägedes ning laseksime lapsel kogeda looduse hämmastavust ja imepära?

MEIE MONTESSORI LOOD

Simone mäletab, et esimese lapse sünni järel tundis ta heldimust, et sai luua uue elu. Ta andis endast parima oma olemasolevate teadmiste põhjal, kuid kõik muutus palju selgemaks, kui ta avastas Montessori lähenemise ajal, mil ta poeg oli umbes 18 kuud vana. Ja nagu paljud teisedki vanemad, soovis ta, et oleks need põhimõtted varem omandanud.

Oma teise lapsega järgis Simone kõike, mida ta Montessori meetodi kohta oli õppinud, nii hästi, kui suutis. Seejärel õppis ta Montessori juhendajaks (üle 15 aasta tagasi). Tema väikesed titad on nüüd noored täiskasvanud ja lisaks on ta ise aidanud paljudel beebidega peredel Montessori põhimõtteid kasutada vanema-beebi Montessori tundides Amsterdamis Jacaranda Tree Montessori keskusel.

Junnifa töötas parajasti ühe Kentucky autofirma strateegiajuhina, kui ta pooljuhuslikult Montessori meetodi avastas. Ta külastas koos oma õpetajast emaga üht Montessori kooli ja oli nähtust nii liigutatud, et otsustas osaleda kuuenädalasel Montessori sissejuhatuskursusel, et rohkem teada saada.

Junnifa lõpetas AMI* 0–3 juhendajakoolituse üks nädal enne oma esimese lapse sündi. Ta kasutas õpitut oma beebiga ning oli hämmastunud selle positiivsest mõjust nii tema lastekasvatamisstiilile kui ka tema lapsele. Ta alustas oma blogi Nduoma: A good life, et oma kogemusi jagada. Teadmistejanus jätkas ta õpinguid lapse arengu vallas. Ta läbis ka AMI 3–6 ja 6–12 juhendajakoolitused, samuti Resources for Infant Educators (RIE) väljaõppe.

Junnifa juhatab nüüd Abuja Nigeerias, kus ta oma abikaasa ja kolme väikese lapsega elab, omaenda kooli nimega Fruitful Orchard Montessori School. Junnifa kuulub Maria Montessori asutatud Rahvusvahelise Montessori Assotsiatsiooni (AMI), kus säilitatakse ning edendatakse naise tehtud tööd.

See raamat sündis kui iseenesest. Junnifa sõitis Nigeeriast Amsterdami, et osaleda AMI juhatause koosolekul, ning läks ka Simone'ile külla kodust toitu sööma. Neil oli plaanis vahepeal toimunust rääkida, kuid juba tunni jooksul nad taipasid, et sooviksid mõlemad kirjutada raamatu Montessori meetodist ja beebidest. Selleks ajaks, kui Junnifa mõne tunni pärast lahkus, olime söönud maitsvat toitu ja valmis saanud su käes oleva raamatu kondikava mustandi.

Iga vanem ja beebi saavad Montessori meetodist kasu alates esimestest nädalatest, esimestest päevadest, esimestest tundidest – ja isegi siis, kui laps on alles üsas.

Titad on loomulikud õppijad sünnist saati, mitte tühjad anumad, mida täita. Nad jälgivad kõike. Nad suhtlevad kurinate ja erisuguste nutuhäälitsuste kaudu. Nad ei lakka iial liikumast.

Nagu Maria Montessori oma raamatus “The Absorbent Mind” kirjutas:

“[Beebi] ei ole mitte mingil juhul passiivne. Kahtlemata võtab ta vastu muljeid, olles oma maailmas aktiivne vaatleja. Ta ise otsib neid muljeid.”

Sellest raamatust saab õppida, kuidas Montessori meetodit oma kodus lapse sünnist saati järgida, kuidas reageerida beebi nutule ja kuidas ära tunda, milliseid tegevusi ta otsib. Saab teada, kuidas oma kodu kujundada ja kuidas täiskasvanuna kasvatada turvatundega beebisid, kes on valmis avastama end ümbritsevat maailma enesekindluse ning austusega enda, teiste ja Maa vastu.

---

* Association Montessori Internationale (Rahvusvaheline Montessori Assotsiatsioon)

MIKS ME ARMASTAME BEEBISID

Vastab tõele, et titad nõuavad palju aega, äratavad meid öösiti, väsitavad meid ning nutavad vahel lohutamatu tundide viisi. Miks me siis beebisid armastame?

Beebid meenutavad meile, kui süütuks me siia ilma saabudes oleme. Vastsündinud last nähes näeme tahes-tahtmata, kuidas iga inimene on elus sel moel alustanud: ilma hinnangute, hirmude ja pagasita. Lihtsalt iseendana.

Beebid annavad meile tulevikulootust. Uue lapse sünd ja meie lootus nende uuele elule suunavad meid neile paremat maailma soovima – et nad armastaksid õppimist, et nad õpiksid hoolima inimkonnast ja Maast, et tulevikus ei oleks vägivalda ega sõda.

Beebid näevad maailma esmakordselt. Meile meeldib jälgida, kuidas üks tita teda ümbritseva maailmaga tutvub, kuidas ta vaatab ja uurib kõike esimest korda: meie nägu, lehekest, okste vahelt piiluvat päikest. See meenutab meile, et vaataksime ka ise ümbritsevat maailma värske imetleva pilguga.

Beebid ei anna kergesti alla. Võime istuda ja vaadata, kuidas tita oma varvaste poole sirutab ja püüab neid omale suhu pista aina uuesti ja uuesti, kuni see lõpuks õnnestub. Beebi patsutab nõõri otsas rippuvat palli seni, kuni on piisavalt täpsed liigutused omandanud. Kui me neile selleks võimaluse anname, õpivad titad püsivust.

Beebid ütlevad, mida vajavad. Tita ei mõtle: “Kas praegu on hea aeg küsida?” Ta kasutab nutuhäälitsusi, et öelda, et tal on mähe must, ta on näljane või väsinud, et ta on lõpetanud. Meil võib õnnestuda mõneks ajaks ta tähelepanu kõrvale juhtida, kuid ta nõuab edasi, kuni tema vajadused on täidetud. Selline otsekohekus on kasulik oskus.

Beebid lõhnavad nii hästi. Haa! Aga see on nii tõsi. Miks titad nii hästi lõhnavad? Pole midagi paremat kui värskest vannitatud beebi lõhn.

Beebid on uus inimelu. Uue inimelu loomine on võimas kogemus. Uuringud näitavad, et oleme loodud beebide eest hoolitsema. Ja me küsime endilt: “Kuidas saab miski nii pisike olla nii ideaalselt tehtud?”

MIDA ON VAJA BEEBIDE KOHTA TEADA

Möödunud põlvete ajal kasvas enamik inimesi üles beebidest ümbritsetuna. Kodusid jagati vanemate ja vanavanematega ning nõbud, õe- ja vennalapsed käisid üksteise kodudes sisse-välja. Sealjuures hoolitsesid vanemad lapsed laiendatud pere väiksemate liikmete eest.

Simone oli oma pere noorim laps. Kui lapsehoidmine kõrvale jätta, siis esimene laps, kellega ta pikemalt aega veetis, oli tema oma poeg.

Ta luges mõne raamatu, osales sünniks valmistumise ja rasedate joogatundides, kuid laias laastus tundis, et pole oma poja eest hoolitsemiseks valmis. See oli katse ja eksituse meetod. Tema uinutamine ei olnud lihtne (see oli keeruline kombinatsioon kiigutamisest ja laulmisest), kuid õnneks toitmine läks latusalt. Simone oli uhke, et võttis beebi endaga igale poole kaasa, isegi päris alguspäevil. Ta valmistas toitu, kui laps magas, ning mängis temaga kogu ärkvelolekuaja. Ta ei tahtnud, et ta nutaks, nii et kui miski muu ei toiminud, toitis ta teda jälle.

Tagasi vaadates mõistab ta, et tekitas endale palju lisatööd. Ta ei olnud veel õppinud märkama oma poja loomulikku rütmi, laskma tal omapäi avastada ega märkama, et ta poeg ei vajanud täiskasvanut, kes teda pidevalt löbustaks.

Ta soovib, et ta oleks teadnud kõike järgnevat.

Beebid omandavad kõike. Beebide ajal on omadus, mida Maria Montessori nimetas vastuvõtlikuks meeleks. Võib ju olla, et beebid ei suuda teravalt näha kaugemale kui 30 cm, kuid nad võtavad vastu nii palju visuaalset infot, kui saavad. Nad tunnevad lõhnu, tajuvad ümbritsevat ruumi (näiteks kas on valge/pime, segadus/kord, soe/külm) ning puudutust oma kehal. Nad kuulevad igapäevaelu helisid, vanemate häält, muusikat ja vaikusehetki. Nad maitsevad oma sõrmi, piima ja kõike, mis neile suhu läheb.

Beebidega on võimalik vestelda. Me ei mõtle siin lihtsalt lapsele millegi rääkimist. Me peame silmas lapse endaga rääkimist ja ka tema vastuse ootamist – isegi vastündinute puhul. Vestlus ei pea olema sõnaline. Võib võtta beebi oma käsivartele, peopesadega ta pead toetades, et teda näost-näku näha. Võib oma keele välja lükata. Oodata. Vaadata. Ta püüab oma suud avada. Tema keel tuleb välja. Sellele võib vastata omakorda keelt välja lükates. Ja nii see jätkub.

Beebid vajavad aega liikumiseks ja avastamiseks. Tita peab saama aega pörandal mati peal lamamiseks ning kogu oma keha sirutamiseks. Isegi vastsündinu võib matil lebeda, peegel kõrvale seatud. Ta hakkab tunnetama oma jäsemete liigutamist ning ümbritseva maailmaga suhtlema, jälgima, mis tema pingutuste peale juhtub. Täiskasvanu saab teda toetada nii, et abistab teda nii vähe kui võimalik ja nii palju kui hädavajalik.

Beebidega peab hellalt ringi käima, kuid nad ei ole haprad. Peab olema tundlik beebi üsast väljumise ja välismaailmaga kohanemise (nn sümbioosiperiood) suhtes, temaga õrnalt toimetama ning austavalt puudutama. Samas ei ole vaja teda sisse mässida ning üleliia poputada. Tita käed, jalad ja pea võivad olla katmata (kui kodu on piisavalt soe), et ta saaks end vabalt liigutada. Tema pea ja kael muutuvad esimestel nädalatel tugevamaks ega vaja mõne aja möödudes enam lisatuge.

Beebid kasvatavad usaldust oma keskkonna, hooldaja ning iseenda suhtes. Esimese üheksa kuu jooksul – vahel nimetatakse seda perioodi väliseks raseduseks – kohaneb tita oma uue keskkonnaga. Ta kasvatab usaldust oma keskkonna ja iseenda suhtes ning õpib oma vanematele (ja teistele hooldajatele) lootma.

Esimese aasta jooksul liiguvad beebid sõltuvusest koostöö ja edasi iseseisvuseni. Sündides sõltub beebi toidu, katuse, kehakatte, mähkmete ja ühest kohast teise liikumise osas täiskasvanuist (sõltuvus). Tita kasvades kutsume teda protsessis osalema: palume tal riietudes käsi tõsta, seletame toiduvalmistamise juurde oma tegevust, anname talle aega teda ümbritsevaid asju katsuda ja uurida (koostöö). Enne aastaseks saamist teeb laps esimesed sammud iseseisvuse suunas: need võivad olla ehtsad füüsilised sammud, aga ka omal algatusel mänguasja valimine ning sellega tegelemine, enese väljendamine hõikamise või viibetega, iseendale söömiseks toidu suhu pistmine – seda kõike, teades kindlalt oma kohta siin maailmas (iseisvus).

Beebid edenevad hästi turvalise kiindumussuhte puhul. Kui luua alus tugevale ning turvalisele kiindumussuhtele, tunneb tita, et tal on turvaline avastada ja ajapikku iseseisvuse poole liikuda. Ta õpib vanemate peale lootma, neid usaldama, et talle vastatakse ning teda abistatakse ja toetatakse (kui vaja). “Turvaline kiindumussuhe” tähendab kiindumusteoorias seda, et inimese vajadus läheduse ja toidu järele on beebieas enamasti järjepidevalt täidetud olnud. Kiindumus loob beebi ja tema peamiste hooldajate vahel tugeva emotsionaalse sideme, mis jääbki kestma.

Beebid nutavad, et väljendada oma vajadusi. Mõni vanem saab aru, mille pärast ta tita nutab. Vahel kõlavad aga kõik nutud ühesugusena. Siis võib detektiiviks hakata ja beebilt küsida: “Mida sa mulle öelda tahad?” ja teda jälgida. Vastata, selle asemel, et reageerida. Ära võta last lihtsalt sülle ega hakka teda hüpitama, et ta nutu lõpetaks. Kõigepealt tuleb vaadata, *mida ta öelda tahab.*

Beebid ei vaja nii palju asju. Beebide puhul kehtib põhimõte, et *vähem on rohkem*. Armas-tavad käed, koht enda sirutamiseks, koht magamiseks, sobiv toit kõhus ja soe ning hubane kodu avastamiseks. Need on asjad, mida tita vajab. Siin raamatus soovitame mõningaid Montessori tegevusi, aga võiksime ka kõik asjad ostmata jätta ning ikkagi Montessori meetodit kodus rakendada. Montessori lähenemine on vähem seotud asjadega ja rohkem oma lapse vaatlemise, tema iseendana aktsepteerimise, tema vajaduste täitmise ning iseseisvusele aitamisega, mis jätkub väikelapse-, lapse- ja noorukiea jooksul.

Beebid saavad pidepunktidest turvatunnet. End ümbritsevat maailma avastades hakkab beebi otsima *pidepunkte*. Need on asjad tema igapäevas, mis aitavad tal olukorrast ülevaadet saada. Pidepunktideks võivad olla ta oma käed, vanemate hääl, tema magamiskoht, söömiskoht ja igapäevane rutiin (toimingute tegemine iga päev samal viisil). Selline ettearvatavus pakub beebile kindlustunnet.

Beebid teavad paljutki, mida meie ei tea. Beebi silmadesse vaadates on seal palju saladuslikku, mis avastamist ootab. Ta ütleb: “Kui sa tahad mind tundma õppida, jälgi mind.” Vaatlemisest saab austusavalduse vorm: enne beebile vastamist tuleb teda jälgida ja paremini tundma õppida.

KUIDAS SEDA RAAMATUT LUGEDA

Siin raamatus on vastused küsimustele, mida meilt iga päev Montessori viisil beebide kasvatamise kohta küsitakse. Seda võib lugeda kaanest kaaneni või võtta kätte ja avada inspiratsiooni leidmiseks suvalisest kohast.

Raamat hõlmab seda, mida peaks beebide kohta teadma, kuidas kujundada oma kodu nii, et beebi tunneks end turvaliselt ja teretult (palju pole vaja), ja kuidas oma last vaadelda, et näha, mida ta parajasti harjutab ja kuidas saaks tema arengut toetada. Raamatus antakse vastused kõikidele praktilistele küsimustele söömise ja magamise (sh Montessori põrandavoodi) kohta ning näidatakse viise, kuidas oma lapsega austavat sidet luua.

Ära jäta vahele peatükke sellest, kuidas täiskasvanud iseendaga tööd saavad teha, et end Montessori viisil lapsekasvatuseks ette valmistada (näiteks lahti laskmine oma ootustest, kelleks laps saama peaks), ja kuidas teha koostööd teiste lapse ellu kuuluvate täiskasvanutega (vanavanematest hoidjate ja partneriteni), kes on lapse kasvatamise juures nii olulised. Ja me ei jäta sind hooleta – räägime ka sellest, mis saab edasi, kui beebist saab väikelaps, ja pisut ka sellest, mida Maria Montessori tähelepanekute järgi lapse sünnist kuni tema 24. eluaastani oodata.

Raamatus on käepärased nimekirjad kiireks pilguheiduks ning ülesanded vaatluse harjutamiseks. Iga peatüki lõpus on alustamiseks praktilised soovitusel. Lisas on põhjalik nimekiri tegevustest vanuse ja kuude kaupa jaotatuna. (Oleme lisanud ka isetegemise juhendid mõne Montessori õhukarusselli ja vahendi valmistamiseks, mille leiab internetiaadressilt workman.com/montessori). Üheksandas peatükis (lk 236) on üks meie lemmikuid lehekülgi siin raamatus: kiri beebit külastavatele vanavanematele, sõpradele ja hoidjatele. Sellest võib teha koopia ja kuhugi nähtavale kohale riputada.

Raamatus esitatud põhimõtete aluseks on meie Montessori väljaõpe Rahvusvahelise Montessori Assotsiatsiooni juures ning meie töökogemused peredega ja oma laste kasvatamisel. See on kõik tuletatud sellest, mida Maria Montessori imikuea kohta kirjutas, aga ka tema koostööst oma õpilaste Adele Costa Gnocchi ja Grazia Honegger Frescoga. Peamiselt jäi nende õlule Montessori nägemuse edasi arendamine kõige noorematest lastest. See hõlmab ka 0–3 vanuserühma juhendajakoolituse (Assistants to Infancy) loomist ning Montessori Sünnituskeskust Roomas (mille aupresident oli Honegger Fresco kuni surmani). Ka Silvana Montanaro panustas sellesse töösse. Lisaks kasutasime mitmeid toetavaid põhimõtteid RIE ning austava vanemluse lähenemistest.

Kirjutasime selle raamatu, et kõneleda nende titade eest, kes on veel üsas, äsja sündinud või keeramas, istumas, roomamas või oma esimesi samme tegemas. Nad tahavad, et me teaksime, et nad kõik on ainukordsed hinged, kes on sündinud meie peredesse, et saaksime nende eest hoolitseda nii, et nad tunneksid end turvaliselt, austatu ning armastatuna. Et me aitaksime neil kasvada oma kõigis vajadustes meist sõltuvast beebist titaks, kes on võimeline meiega suhtlema ja koostööd tegema ja kes esimese eluaasta lõpuks liigub üha suurema iseseisvuse poole, et uudishimuliku lapsena olla valmis maailma veelgi enam uurima.

Vanemad saavad edastada oma beebile sõnumi: “Sa oled võimekas ja austatud. Me tahame sinu jaoks olemas olla. Soovime sind ja sinu vajadusi mõista ja me anname endast parima, et olla kannatlikud.” Nad võivad õppida, kuidas tegeleda oma beebiga armastuse ja austusega ning toetada teda, et ta saaks kasvatada usaldust iseenda ning oma ümbritseva keskkonna (k.a vanemate endi) vastu.

Iga beebi on ainukordne. Mitte ükski tita pole kõndinud ega rääkinud ühtemoodi, uinunud täpselt samamoodi või söönud täpselt samal ajal kui iga teine beebi.

Loodame, et see raamat aitab sul jälgida oma sirguva beebi rõõmu, märgata kõige väiksemaid asju, mis tema arengu käigus iga päev, tund ja minut muutuvad. Loodame, et nad ei kaota eales seda rõõmu ja imestusvõimet.

Montessori beebide kohta õppimise terviseks!